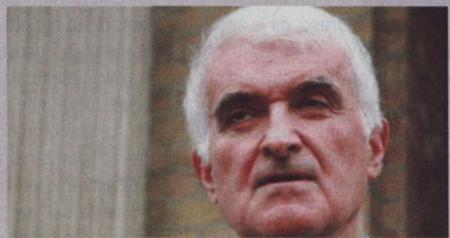

OTVORENO PISMO

povjesničarke BLANKE MATKOVIĆ članovima Vijeća za suočavanje s posljedicama vladavine totalitarnih režima

Odbacite bilo kakvu raspravu o hrvatskim nacionalnim vrijednostima, a starohrvatski pozdrav **Za dom spremni** jest vrijednost

Niti jedno pitanje u znanosti nije niti može biti **ZAUVIJEK** skinuto s dnevnog reda pa ne možete ni vi kao Vijeće zauvijek donijeti pravorijek o temama iz naše prošlosti jer bio to značilo likvidaciju znanosti

Sasvim je **SIGURNO** da u Jasenovcu nisu provedena objektivna znanstvena istraživanja kako bi se ustanovila istina o broju žrtava i razlozima njihovog stradanja. **SIGURNO** je dokazano da su podaci o žrtvama ratnog logora Jasenovac masovno falsificirani, a bivša ravnateljica SP Jasenovac Nataša Jovičić, odgovorna za to, sjedi među vama, članovima Vijeća

Zatiranje bilo kojeg dijela hrvatskog nacionalnog identiteta radi njegovoga korištenja u ovoj ili onoj državi najobičnije **NEGIRANJE** je osnovnih ljudskih prava i sloboda hrvatskog naroda, čak i gore od onog kojeg su Hrvati iskusili u Karađorđevičevoj Kraljevini SHS

Poštovani članovi Vijeća, početkom ove godine javno smo upozorili na opasnu ideju o politički oktroiranim „komisijama“ koje bi ZAUVIJEK skinule s dnevnoga reda određena povjesna pitanja jer iz takva pristupa proizlazi zaključak da je Republika Hrvatska toliko disfunkcionalna država da su nam gubernatori potrebni čak i u onome što bi trebala biti znanost, a ne politikantstvo. Stoga smo istaknuli kako je jedino načelo na kojemu počiva znanost „sine ira et studio“ koje podrazumijeva objektivan pristup znanstvenim istraživanjima. U ovakvu pristupu, na kojemu se također temelje istraživanja na najboljim svjetskim sveučilištima i drugim znanstvenim institucijama, znanost ne poznaje nacionalnost, političku pripadnost ili putovnicu, već samo i isključivo etiku u istraživanju. Ovakav pristup također podrazumijeva da niti jedno pitanje u znanosti nije niti može biti ZAUVIJEK skinuto s dnevnoga reda jer sve znanstvene teze konstantno se podvrgavaju novim testiranjima i dopunjaju rezultatima novih znanstvenih istraživanja. Pristup u kojemu jedna komisija od nekoliko ljudi zauvijek zaključuje jedno znanstveno pitanje nije u duhu najbolje znanstvene prakse. već je daleko sličniji praksi totalitarnih režima u kojima se političke odluke sustavno nameću kao odgovori na nepolitička pitanja poput onih znanstvenih.

Početkom godine također je bilo upitno što je, ustvari, cilj novoosnovanoga Vijeća. Još u siječnju premijer Andrej Plenković istaknuo je kako Hrvatska mora „jasno osuditi režim između 1941. i 1945 godine, dakle ustaški režim tijekom kojega su počinjeni brojni zločini, ali isto tako na trezven način analizirati sve ono što se dogodilo nakon 1945. godine“. Iz ovoga proizlazi da se razdobljem od 1941. do 1945. nije ni potrebno baviti jer je o njemu već sve rečeno „na trezven način“ i pod budnim okom Udbe. Već u ovoj najavi bilo je jasno da hrvatska povijesti iz toga razdoblja ne će biti tretirana kao ona poratna koja će ipak biti podvrgnuta nekakvu promišljanju. U praksi ovo znači likvidaciju znanosti jer režim je odlučio da daljnja istraživanja ratnoga razdoblja nisu ni potrebna iako je upravo taj dio naše povijesti pisan po partijskim naputcima i od 1945. naovamo kontinuirano kontaminiran. Što će se događati s novoootkrivenim dokazima u budućnosti? Bit će skriveni? Što će se događati sa znanstvenicima koji ih objave? Doživjet će sudbinu istaknutoga talijanskog znanstvenika Giordana Bruna? Što će se dogoditi s dokumentima jugoslavenske provenijencije o poslijeratnom logoru Jasenovac ako političko povjerenstvo donese presudu da takav

logor nikada nije postojao? I na kraju; čemu osnivanje povjerenstva čiji je osnivač premijer Andrej Plenković već donio zaključak o rezultatima rada povjerenstva koje u tom trenutku još nije bilo osnovano?

Tek potkraj lipnja ove godine, dakle četiri mjeseca nakon osnivanja, Vijeće je objavilo svoje prvo priopćenje kojim je utvrđen osnovni cilj Vijeća, a taj je „praksi netolerancije zamijeniti s jednim konstruktivnim dijalogom“, odnosno „tolerantnim dijalogom“. Nakon toga – muk i to unatoč činjenici da ovo Vijeće mora završiti svoj rad do ožujka 2018. Rok od godinu dana za navodno „zatvaranje“ čitavih povijesnih poglavila u najmanju je ruku neozbiljan pa se stoga jedino možemo nadati da su članovi Vijeća čitavo ljeto proveli u hrvatskim arhivima i Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici marljivo izučavajući dokumente koji bi im pomogli dati odgovore na pojedina pitanja.

No ono što pouzdano znamo i što se može zaključiti na temelju razgovora s ministrom pravosuđa Draženom Bošnjakovićem (*Večernji list*, 26. 8. 2017.) jest to da se od ovoga Vijeća očekuju zaključci o temama koje će imati dalekosežne posljedice na Domovinski rat i hrvatske branitelje. Pritom poglavito mislimo na spomen-ploču poginulim pripadnicima HOS-a postavljenu u Jasenovcu 2016. zbog koje se pripadnici HOS-a i njihove udruge već deset mjeseci nalaze pod stalnim pritiscima, a zbog isticanja njihova službenoga obilježja i pozdrava uhićuju se, maltretiraju i procesuiraju brojni hrvatski građani. Politički pritisak na HOS dodatno je pojačala Radnička fronta, koja je zbog postavljanja spomen-ploče u Jasenovcu kazneno prijavila Udrugu dragovoljaca HOS-a grada Zagreba, i udruga Documenta svojim otvorenim pismom Vladu i Saboru RH. Ovakva postupanja ne predstavljaju samo pokušaj kriminalizacije Domovinskoga rata i barem jednoga dijela hrvatskih branitelja, nego i napad na temeljne elemente hrvatskoga nacionalnog identiteta i bića. Podsjećamo još jednom da je, prema riječima članova Vijeća, cilj Vijeća „tolerantni dijalog“, a ne masovan progon hrvatskih građana, posebno onih kojima možete zahvaliti postojanje vaših radnih mjesta i funkcija.

Znanstveno i objektivno argumentirani stav o pozdrav „Za dom – spremni“ vrlo je jednostavan, no prvo želimo podsjetiti na još jednu važnu činjenicu. U svome razgovoru ministar Bošnjaković pozvao se na „tezu“ (neobična je to riječ jer teza je nešto što se znanstveno mora dokazati) saborskoga Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav da spomen-ploča sa službenim pozdravom HOS-a u Jasenovcu „može vrijeđati ljude koji su ondje stradali zbog

rasne i nacionalne pripadnosti.“ Kao što smo to više puta do sada učinili u svojim dopisima Ministarstvu kulture, JUSP Jasenovac, Vladi RH, Sabor RH, Uredu Predsjednice RH i mnogim drugim hrvatskim institucijama, na temelju rezultata dugogodišnjega znanstvenog istraživanja u svim hrvatskim arhivima i na terenu sa sigurnošću možemo istaknuti da do ovoga trenutka nisu provedena objektivna znanstvena istraživanja temeljem kojih bi se ustanovila istina o događanjima u ratnemu logoru Jasenovac, kao ni broj žrtava i razlozi njihova stradanja. Ono što je o tom logoru poznato niz je komunističkih konstrukcija s kojima se hrvatski narod počeo blatiti već u prvoj godini Drugoga svjetskog rata 1941./1942. zahvaljujući čemu je nastao mit kojim je hrvatskome narodu nametnut osjećaj kolektivne krivnje ne bi li se time skratio otpor komunističkoj represiji, a zatim i velikosrpskoj agresiji na našu domovinu. U posljednje dvije godine članovi naše udruge i njihovi suradnici čitavim nizom tekstova dokazali su da su podaci o žrtvama ratnoga logora Jasenovac masovno falsificirani, a za to do danas nitko nije odgovarao. Štoviše, bivša ravnateljica Spomen-područja Jasenovac Nataša Jovičić, kojoj smo u više navrata bezuspješno pisali, danas sjedi među vama, članovima Vijeća. Osim toga, bez odgovora su ostali i naši dopisi kojima smo tražili ispravljanje netočnih navoda JUSP Jasenovac o postojanju poslijeratnoga logora Jasenovac o čemu smo prije skoro tri godine objavili izvorni znanstveni rad u jednome od časopisa HAZU-a, dakle institucije čiji je predsjednik ujedno i predsjednik ovoga Vijeća. U tome logoru stradali su oni koji su bili za hrvatski dom spremni, a do ovoga trenutka njihovo mjesto stradanja ničim nije obilježeno niti je njihovo stradanje službeno priznato od strane demokratske Republike Hrvatske u kojoj se navodno štuje pravo na život, ali i pravo na privatnost i obitelj. U presudi Europskoga suda za ljudska prava u slučaju Girard protiv Francuske iz 2011. godine Sud je zauzeo stav da članak 8. Europske konvencije o ljudskim pravima obuhvaća i pravo na grob, odnosno pravo obitelji da pokopa svoje najmilije o čemu se može pročitati na ovoj poveznici: <https://strasbourgobservers.com/.../the-right-to-bury-one%20E2.../>. Ovo je pravo još uvjek zanijekano tisućama hrvatskih obitelji čiji su članovi nestali u Drugome svjetskom ratu i poraću. To uključuje i one čiji se posmrtni ostatci nalaze na području Jasenovca gdje su ubijani jer su bili ili Hrvati ili, jednostavno, protivnici komunističke ideologije.

Na kraju ćemo se osvrnuti i na pozdrav „Za dom spremni“. O ovome pozdravu, kao i o Jasenovcu, šire se najobičnije laži

i ničim utemeljena podmetanja s ciljem diskreditacije hrvatske borbe za nezavisnost i državnu cjelovitost. Tako pojedinci ističu kako je riječ o „ustaškome“, a ne starohrvatskome pozdravu. Stoga treba reći da se starohrvatski pozdrav „Za dom“ u različitim inačicama pojavljuje u zapisima od 1684. godine. Dokaze o tome možete pronaći jednostavnim pretraživanjem mrežnih stranica Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

Odljenje sigetsko, 1684. – „Za dom i za Boga“ Bosiljak, 1868. – „Veselo moramo hrliti na bojište za dom, ... treba da smo spremni, žrtvovati sve“

Ivan Zajc, Nikola Šubić Zrinski, 1876. – „za dom, u boj“

Neven, 1885., pjesma „Bratu“ – „za dom za rod, dok nam srce bije“

Iskra, 1894., pjesma „U smrt Zvonimira Turka“ – „Doklen za dom tvoja duša u angjelskom koru moli“

Virovitičan, 3.7.1921., tekst o dječoj priredbi – „za rod i DOM SPREMNI život dati“

Sveta Cecilija, 1927. – „Pjesmom za dom“

Hrvatsko jedinstvo, 1939. – „Uz naš pozdrav: ZA DOM!“

Nema nikakve dvojbe da je doista riječ o starohrvatskome pozdrave na čije korištenje pravo imaju i nove hrvatske generacije. Nijekanje toga prava zbog činjenice da je službeni pozdrav u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj bio sličan („Za Poglavnika i dom spremni“) doveo bi u pitanje i mnoge druge stvari. Glavni grad NDH bio je Zagreb, država se zvala Hrvatska, narod se zvao Hrvatima, govorili su hrvatski jezik, djecu su nazivali istim osobnim imenima, Sabor se nazivao Saborom, novac se nazivao kunom te su postojale mnoge institucije koje postoje i danas. Od kraja 1944. oružane snage nazivale su se „Hrvatske oružane snage“ čime ih samo jedna riječ razlikuje od Oružanih snaga Republike Hrvatske. Zatiranje bilo kojega dijela hrvatskog nacionalnog identiteta radi njegova postojanja, odnosno korištenja u ovoj ili onoj državi najobičnije je negiranje osnovnih ljudskih prava i sloboda hrvatskog naroda u cijelini, čak i gore od onog što su ga Hrvati iskusili u Karadorđevićevoj Kraljevini SHS kada su, kako smo se uvjerili, hrvatska djeca slobodno recitirala da su „za rod i dom spremni“.

Od ovoga Vijeća tražimo odbacivanje bilo kakve rasprave o hrvatskim nacionalnim vrijednostima, a od cjelokupne hrvatske javnosti, posebno „intelektualne elite“ i akademske zajednice“, da podupre ovaj naš zahtjev te time pruži moralnu potporu hrvatskim braniteljima i svim istinskim domoljubima.

Drugi se ponose pozdravom *Pro patria paratus* (*Za dom spremni*) i znakom *fascio*, a Slavoserbi ih Hrvatima zabranjuju

„ZA DOM(OVINU) SPREMNI ILI POBIJEDITI ILI UMRIJETI“

pisalo je na
američkome
odlikovanju iz
1814. godine

Broj 45.

ževnici iz Dalmacije. Isti se na više mjesta i domoljubni osjećaji :

Ne valja, braćo, zaboravit brata,
A pomoć brza vrijedi poput zlata
Za brata ginuli su uvjek baš Hrvati,
Za rod i dom spremni život dati ! . . .

Svašto je dijete svoju ulogu shodnim prikazivanjem razgovjetno i razumljivo izgovorilo. Znaci na kostimima odgovarali su značaju osoba, koje su se predstaviti imale.

Piše: mr. sc. BLANKA
MATKOVIĆ, Hrvatska družba
povjesničara „Dr. Rudolf Horvat“

Drevna Sparta daleka je povijest, ali spartansko junaštvo do danas je ostalo legendarno. Bili su škruti na riječima, no u zapisima nekih drugih naroda ostale su upamćene ideje koje svakako podsjećaju na načela kojima su Spartanci bili odani čitavoga života. Tako je u pjesmama rimskoga pjesnika Horacija ostao zapisan stih „dulce et decorum est pro patria mori“ koji u prijevodu znači „slatko je i lijepo/ispravno umrijeti za domovinu“. Ovaj moto ostao je zapisan na spomenicima brojnih naroda diljem svijeta – Brazilu, Kanadi, Kubi, Indiji, Dominikanskoj Republici, Novom Zelandu, Švedskoj, Ujedinjenome Kraljevstvu, Sjedinjenim Američkim Državama i drugima. Osim toga, također je riječ o službenome sloganu Portugalske vojne akademije te pojedinih postrojbama Kraljevske nizozemske vojske i Kraljevskoga australskog pješadijskog korpusa. U svome skraćenom obliku – „Pro Patria“ („Za dom(ovinu)“) – isti slogan zadržala je vojska Šri Lanke i jedna kanadska pukovnija. Ovaj, među „hrvatskim“ političarima navodno „sporni“ pozdrav, sačuvao se i u jednome drugom, i to baš onome „najspornijem“ obliku. Tako je na odlikovanju Lewisa Warringtona ostalo zapisano „Pro patria paratus aut vincere aut mori“ što u prijevodu znači „Za dom(ovinu) spremni ili pobijediti ili umrijeti“. Bilo je to 1814. – punih 127 godina prije osnivanja Nezavisne Države Hrvatske. Na nesreću tzv. antifašista i općenito mrzitelja hrvatskih nacionalnih obilježja, jedna australaska

pukovnija bijaše – baš poput starih Spartanaca – škrta na riječima, pa je njihovim sloganom postao – „Paratus!“ (u prijevodu: „Spremni“).

U posljednje vrijeme u Hrvatskoj su sve glasniji oportunistički glasovi (Ante Starčević nazivao ih je Slavoserbima) onih koji smatraju da svi „kompromitirani“ povijesni simboli moraju biti zabranjeni pa čak i onda ako se radi o onima koji su postojali prije „kompromitacije“. Ovakve zahtjeve pravduju nam, naravno, demokratskim vrijednostima i ljudskim pravima, odnosno svim onim načelima koja su upravo pod tzv. antifašizmom, dakle režimom na čijim „tekovinama“ takvi inzistiraju tvrdeći da je na njima izgrađena današnja hrvatska država, bila sustavno gažena. Među znakovljem koje je bez sumnje itekako kompromitirano, na primjer brojnim zločinima nad hrvatskim civilima u Dalmaciji i drugdje u primorju te upornim pokušajima zatiranja hrvatskoga identiteta na tim prostorima, svakako je *fascio* po kojemu je čitav jedan režim dobio ime. *Fascio* datira iz staroga Rima u kojemu je simbolizirao vlast, moć i pravdu. Istu simboliku zadržao je i danas, pa ga, baš poput latinske inačice pozdrava „Za dom spremni“, koriste brojni drugi narodi. Tako *fascio* ukrašava grbove Francuske, Kube i Ekvadora, Senata Sjedinjenih Američkih Država, švicarskoga kantona St. Gallen, ali i poznati kip Abrahama Lincoln-a iz 1920. godine. Nitko od ovde spomenutih nije odbacio jedan povijesni simbol samo radi toga jer je taj isti simbol u jednome povijesnom razdoblju bio kompromitiran. Slična je situacija i sa svastikom koja se još uvek nalazi na zastavi Finskih zračnih snaga.

Teško je povjerovati da brojni povjesničari među hrvatskim političarima nisu svjesni ovih

Nigdje u svijetu pozdrav *Za dom spremni* i znak *fascio* ne pada na pamet nikome ih zabraniti. *Fascio* ukrašava grbove Francuske, Kube i Ekvadora, Senata Sjedinjenih Američkih Država, švicarskoga kantona St. Gallen, ali i poznati kip Abrahama Lincoln-a iz 1920. godine, a znak svastike i danas se nalazi na zastavi Finskih zračnih snaga

činjenica. Jednako tako nemoguće je povjerovati da brojni pravnici među hrvatskim političarima nikada nisu naučili ni riječ latinskoga. Teško je povjerovati da čitave horde beskorisnih diplomata na svojim propovijedima nisu vidjele niti jedan ovde spomenuti grb. Uostalom, riječ je o državama koje svoja predstavništva imaju i u Zagrebu. Vjerujatnije je da u vlastitom oportunizmu pribjegavaju ispravnica kojima žele prikriti političku trgovinu, bezidejnost svojih programa i općenito nedostatak ikakvih idealja, a javnost uvjeriti kako je potrebno zabranjivati hrvatske nacionalne simbole koji su u povijesti navodno „komprimirani“ (po partijskome tumačenju) jer upravo tako navodno čine sve civilizirane i demokratske zemlje ovoga svijeta. Navedene ih činjenice ne samo demantiraju nego štoviše ukazuju da se te države, koje brojni hrvatski političari ističu kao primjere uređenih društava, itekako ponose svojom tradicijom i simbolima nacionalnoga identiteta. Tako nešto nije dopušteno Hrvatima, barem ne onima koji ne žele biti omalovažavani kao „nazadni, krezubi i neuki desničari“ i onima koji ne žele plaćati stotine kune za prekršajne prijave te eventualno ići u zatvor. Mnogi hrvatski simboli preživjeli su stoljeća tuđih osvajanja i represivnih režima pa su unatoč tomu ostali zapamćeni u sjećanju hrvatskoga naroda. Misli li doista netko, izabran na samo četiri godine vlasti, da jednim dekretom može izbrisati stoljeća povijesti? To nije uspjelo čak ni jugoslavenskome komunističkom režimu koji je preživio punih 45 godina. Jedino što je taj režim postigao je bilo to da je u trenutku kada je to bilo najpotrebnije većina Hrvata bila *pro patria paratus!*

Jesu li komunisti plagirali ustaški pozdrav „Smrt fašizmu, sloboda narodu“?

Neznanje škodi, jedna je druga latinska izreka. Koliko god neznanje privremeno blaženo bilo, dugoročno može izazvati nesagledivo štetu, naročito onda kada se uporno ističe u javnom prostoru. U Hrvatskoj je to svakodnevna pojava po od osoba koje popunjavaju javni prostor – političara i novinara – vrlo često možemo čuti potpuno pogrešne interpretacije kako povijesnih događaja, tako i povijesnih simbola i slogana. Tako je u Hrvatskome saboru jedna zastupnica uskljiknula „Smrt fašizmu – sloboda narodu“, želeći time naglasiti svoje „antifašističko“ opredjeljenje.

Slogan je to koji je zabilježen u kolovozu 1941. u tadašnjem „Vjesniku“, glasilu Narodnooslobodilačkog pokreta, a s vremenom je prerastao u službeni pozdrav NOV-a. No, slabije je poznato da je vrlo slična fraza zabilježena u glasilu hrvatskih revolucionara – „Ustaša“. Tako se u zaglavljtu jednoga broja navodi ustaško geslo „Dušmanu smrt – Hrvatskoj sloboda“. Bilo je to u lipnju 1930., dakle punih 11 godina prije početka Drugoga svjetskog rata u Hrvatskoj. Ostaje nepoznato jesu li komunisti ustvari plagirali izvorni ustaški pozdrav pa nam ostaje samo nadati se da će presudu o tome donijeti partijska komisija nazvana Vijeće za suočavanje s posljedicama vladavine ne-demokratskih režima – ona ista koja na žalost ne poznaje osnove latinskoga jezika, heraldike i hrvatske povijesti.

USTAŠA

VIJESNIK
USTAŠKO GESLO: DUŠMANU SMRT – HRVATSKOJ SLOBODA!
REVOLUCIJA X SLOBODE!

Harod, koji nama svrje vlastite državne samostalnosti, ne može imati blagostanja, nego što više ne može ni dugo živjeti, te mora propasti.

Svakomu je danas jasno, da Beograd, koji gospodari nad zarobljenom Hrvatskom, temeljito uništjuje hrvatski narod.

Svatko jo ra čistu o tome, da to tako ne smije ostati, nego da se hrvatski narod, ako može ostati na životu, mora osloboediti, i postići svoju državnu nezavisnost. Tek se pita, kako se nezavisnost postizava.

Bilo je kod nas ljudi i grupe, koji su mislili, da se hrvatska nezavisnost može postići prosvjetom. Tako je i nastala kriлатica: Prosvjeti tom k slobodi. Nu što vidimo. Sav napor cijelog naroda, koga je kros sto